

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
(УЦОЯО)

04053, м. Київ, вул. Володимира Винниченка, 5, телефон: (044) 486-09-67,
e-mail: org@testportal.gov.ua, web: testportal.gov.ua, код ЄДРПОУ 34187201

24.07.2024 № 03-ЗР-01/2697 На № _____ від _____

Олександрові ПИЛИПЕНКУ
foi+request-130957-ac044303@dostup.org.ua

Щодо надання інформації

Шановний пане Олександрє!

На виконання доручення Міністерства освіти і науки України в Українському центрі оцінювання якості освіти (далі – УЦОЯО) розглянуто Ваш запит на публічну інформацію щодо помилок в білетах на іспити для вступу до магістратури та аспірантури в червні-липні 2024 року (вх. УЦОЯО від 15.07.2024 № 852/СЕВ).

За результатами розгляду звернення повідомляємо таке.

1. Нормативні документи, якими врегульовуються питання підготовки та проведення єдиного вступного іспиту (далі – ЄВІ) – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 або НРК7, а також для допуску до вступних випробувань у закладі вищої освіти для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника), яка проводиться Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства, – не містять такого поняття, як «білети на іспити». Можна припустити, що під цим поняттям Ви маєте на увазі екзаменаційні роботи, які укладають для проведення сесій і змін ЄВІ і які складаються, відповідно, з тесту загальної навчальної компетентності (далі – ТЗНК) і тесту з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника).

2. Для потреб проведення ЄВІ у 2024 році було укладено 18 варіантів ТЗНК, які сукупно містять 524 завдання. Таку кількість варіантів ТЗНК було укладено замість планованих 8 варіантів, щоб забезпечити тестування аномальної кількості учасників, які цього року виявили бажання вступати до магістратури й аспірантури (понад 245 000 вступників, тоді як у 2023 році для проходження ЄВІ зареєструвалися лише дещо більше ніж 93 000 вступників). У межах основної сесії ЄВІ було використано 15 варіантів ТЗНК (495 завдань).

Під час верстання цієї кількості варіантів було допущено дві технічні помилки, наслідок яких завдання 22 варіантів ТЗНК, використаних 25.06 (друга зміна), 28.06 (перша та друга зміна), та завдання 25 варіанта ТЗНК, використаного 28.06 (друга зміна) не мали правильних розв'язків. З огляду на виявлені технічні помилки апеляційна комісія при УЦОЯО прийняла відповідні рішення, згідно з якими всім учасникам, які виконували завдання 22 і 25 відповідних варіантів ТЗНК, як правильну зараховано одну з відповідей – або А, або Б, або В, або Г. Таким чином, забезпечено справедливий і рівний підхід до всіх учасників ЄВІ.

3. Підготовка варіантів ТЗНК є складним процесом, на кожному кроці якого задіяні різні учасники: автори тестових завдань, експерти тестових завдань, укладачі тестів та експерти з психометричного аналізу. Авторами й експертами тестових завдань є як працівники УЦОЯО, так і залучені особи, серед яких педагогічні й науково-педагогічні кадри, зокрема кандидати й доктори наук у галузі філології та математики, доценти й професори. Укладачами тестів як цілісних конструктів є уповноважені працівники УЦОЯО. Крім того, в умовах проведення ЄВІ на комп'ютерній основі одним зі складників процесу підготовки варіантів тестів є верстання їх у спеціальному середовищі тестування, яким займаються спеціальні технічні працівники. Однак надати Вам відомості про посади, імена та прізвища осіб, які затверджували «білети, в яких були виявлені помилки», не є можливим, адже, відповідно до пункту 6 Переліку відомостей, що становлять службову інформацію Українського центру оцінювання якості освіти, затвердженого наказом УЦОЯО від 12.02.2024 № 13 «Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію Українського центру оцінювання якості освіти», відомості про персональний склад осіб, відповідальних за укладання остаточних варіантів робіт для зовнішніх освітніх оцінювань, становлять службову інформацію УЦОЯО (<https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/nakaz-vid-12.02.2024-13.pdf>).

4. Після проведення змін тестування проводиться етап аналізу первинних даних, зібраних платформою тестування, з метою виявлення можливих технічних недоліків чи статистичних відхилень у даних. Саме на цьому етапі було виявлено проблеми з варіантами ТЗНК, використаними 25.06 (друга зміна) та 28.06 (перша та друга зміна) відповідно. Після цього в закритій зоні УЦОЯО фахівцями було проаналізовано зміст відповідних тестів, зокрема тих тестових завдань, щодо правильності яких виникли сумніви. На підставі змістового й статистичного аналізу було з'ясовано наявність двох технічних помилок. З огляду на необхідність вчасного й повного інформування учасників ЄВІ УЦОЯО на своєму офіційному вебсайті надав інформацію з вичерпними поясненнями щодо вказаних помилок і рішень апеляційної комісії при УЦОЯО.

Зазначимо, що інформації про осіб, які проводили відповідний аналіз, не може бути надано на підставах, зазначених в п. 3.

5. У зв'язку з виявленими технічними помилками у варіантах ТЗНК, використаних 25.06 та 28.06, в УЦОЯО було проведено дослідження обставин, через які відповідні помилки могли виникнути. У результаті цього з'ясовано, що помилки стали наслідком надмірного навантаження на фахівців, які займають верстанням варіантів тестів у середовищі тестування для проведення комп'ютерного тестування. Надмірне навантаження на відповідних фахівців спричинене тим, що у 2024 році для потреб ЄВІ замість планованих 8 варіантів тестів ТЗНК екстрено необхідно було верстати 18 варіантів, щоб забезпечити змогу участі в тестуванні понад 245 000 учасників. Зауважимо, що в процедурі підготовки тестових матеріалів для проведення комп'ютерного тестування передбачено етап перегляду заверстаних матеріалів, однак його проводити можуть лише особи, яких визначено відповідальними за укладання остаточних варіантів робіт для зовнішніх освітніх оцінювань. Відповідно, це обмежене коло осіб не завжди спроможне об'єктивно опрацювати заверстаний матеріал, особливо зважаючи на так званий ефект «замиленого ока», а також з огляду на те, що ці особи не є фахівцями з редактури, які призвичаєні до виявлення навіть найменш помітних змін, що можуть з'являтися в заверстаних матеріалах.

У зв'язку із цим в УЦОЯО прийнято рішення про доповнення процедури підготовки варіантів тестових матеріалів етапом незалежної перевірки заверстаних варіантів. Відповідну перевірку здійснюватиме особа, яку не було залучено до підготовки відповідних матеріалів на будь-якому з попередніх етапів розроблення

варіантів. До функційних обов'язків цієї особи входить, зокрема, розв'язання всіх тестових завдань з опорою лише на ті матеріали, які доступні у зверстаному вигляді. У разі виявлення будь-яких огріхів за підсумками цього етапу відповідні тестові матеріали будуть повернуті на доопрацювання до усунення недоліків. Упевнені, що запровадження цього етапу в процедурі підготовки тестового інструментарію сприятиме уникненню в майбутньому прикрих випадків наявності технічних помилок у зверстаних матеріалах.

Директор

Тетяна ВАКУЛЕНКО

Василь Терещенко 044 486 09 62